

Satu Taavitsainen sd

Kirjallinen kysymys kustannuskilpailukykyä vahvistavien toimien yhteydessä ilmoitetusta työterveyshuollon osuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus antoi ymmärtää tiedonannossaan kustannuskilpailukykyä vahvistavista toimita, että se aikoo säätää lain, jonka myötä yli 20 hengen yrityksen irtisanoessaan työntekijöitä tulee jatkossa tarjota työterveyshuollon palvelut kuuden kuukauden ajan irtisanomisajan jälkeen.

Työterveyshuoltolaki (1383/2001) määrää, että kaikkien työnantajien tulee järjestää kaikille työntekijöilleen työterveyshuoltolain mukainen ehkäisevä työterveyshuolto, joka pitää sisällään erilaisia ennalta ehkäiseviä ja työskentelyolosuhteisiin liittyviä toimenpiteitä. Työterveyshuoltolaissa sanotaan, että lisäksi työnantaja voi halutessaan järjestää myös sairaanhoito- ja muita terveydenhoitopalveluja.

Työterveyshuolto Suomessa on

a) lakisääteisestä työterveydenhuoltoa, jonka pääfokus on työolosuhteissa ja ennalta ehkäisevissä toimenpiteissä. Lakisääteisen työterveyshuollon tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa sekä työyhteisön toimintaa. Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluu ennalta ehkäiseviä toimia, kuten työpaikkaselvitykset, terveystarkastukset, toimenpide-ehdotukset, työn terveellisuuden ja turvallisuuden parantaminen työpaikalla, työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn edistäminen, neuvonta ja ohjaus. Usein pienyritykset ostavat pelkän lakisääteisen paketin.

Työnantaja saa Kelalta palautusta 60 % kuluista (korvausluokka I), jos työterveyshuolto ja työpaikka ovat yhteistyössä sopineet työkyvyn hallinnasta, seurannasta ja varhaisesta tuesta ja työkyvyn hallinnan toimintakäytännöt on dokumentoitu tietyllä tapaa. Muussa tapauksessa korvaus on 50 %.

b) sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, jota työnantaja voi halutessaan eli vapaaehtoisesti tarjota. Työnantajan päätettävissä on, minkä tasoista palvelua se tarjoaa, esim. yleislääkäritasoista sairaanhoitoa taikka myös erilaisia erikoissairaanhoidon palveluja. Useat työnantajat, erityisesti suuret, yleensä tarjoavat työntekijöilleen myös eritasoisia sairaanhoitopalveluja. Näistä työnantaja voi hakea Kelalta palautusta 50 % (korvausluokka II).

Työterveyshuoltolaki antaa mahdollisuuden ostaa työterveyspalvelut yksityisiltä tuottajilta, ja tästä onkin Suomessa muodostunut melkoinen terveysbisnes. Yritysten ja yhteisöjen varoja yh-

Kirjallinen kysymys KK 224/2015 vp

dessä Kelan korvausten kanssa ohjautuu näiden yksityisten terveysbisnestä harjoittavien yritysten kautta Suomen rajojen ulkopuolelle, mahdollisesti myös veroparatiiseihin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Tarkoittaako hallituksen tiedonanto työterveyshuollon palvelujen kuuden kuukauden jatkamisella pelkkää lakisääteistä työterveydenhuoltoa vai samantasoista työterveydenhuoltoa, joka koski irtisanottua henkilöä työsuhteen aikana, vai tarkoitetaanko jotain erikseen määriteltyä tasoa, joka koskee kaikkia irtisanottuja samalla lailla.

Jos kuuden kuukauden jatko tarkoittaa pelkkää lakisääteistä työterveyshuoltoa kaikissa tapauksissa, ei vapaaehtoinen sairaanhoito kuulu mukaan ja lakisääteisen työterveyshuollon puitteissa voi toteutua esimerkiksi työkyvyn seuranta ja kuntoutukseen ohjaaminen. Kuka valvoo, että tämä toteutuu? Miten tämä eroaa työttömän lakisääteisestä terveystarkastuksesta, joka on kunnan terveyskeskuksen vastuulla?

Jos työterveyshuolto taas jatkuu samantasoisena kuin työsuhteessa ollessa, joko lakisääteisenä taikka laajempaa tarjontana, kustannukset yritykselle tulevat sen mukaan, minkä tasoinen sairaanhoito/erikoissairaanhoito on tarjolla. Kuinka hallitus ehkäisee ihmisten eriarvoisuuden syntymisen muutosturvassa, jos osalla maan irtisanotuista jatkuu pelkkä lakisääteinen työterveyshuolto — ja osalla sairaanhoitopalvelut jopa erilaisine erikoissairaanhoitoina? Kuinka taataan yritysten tasa-arvoinen kohtelu ja edesauttaako tämä yrityksiä heikentämään työterveyden tasoa tulevien kustannusten pelossa?

Tarkoittaako hallitus esityksellään myös osa-aikaisia, pätäkä- ja vuokratyöntekijöitä ja nollatyösopimuksella työskenteleviä työntekijöitä?

Osallistuuko Kela irtisanottujen työterveyshuollon rahoitukseen ja kuinka suureksi Kelan kautta kulkeva julkinen rahoitus nykyisestä kasvaa?

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä julkisen terveydenhuollon on havaittu vahvistuvan ja ihmisten hoitoon pääsyn parantuvan. Aikooko hallitus selventää työterveydenhuollon aseman sote-uudistuksen yhteydessä ja ratkaista, miten työterveyden palvelut voidaan kytkeä osaksi sote-alueiden toimintaa ja

Aikooko hallitus poistaa Kela-rahoituksen yksityisen terveydenhuollon palvelujen osalta ja näin ehkäistä suomalaisten veronmaksajien rahojen virtaamisen terveysbisnestä harjoittaville kansainvälisille yrityksille ja erilaisille veroparatiisipaikoille ohjaamalla rahat jatkossa julkisen perusterveydenhuollon ja sairaaloiden toimintaan?

Helsingissä 8.10.2015

Satu Taavitsainen sd